

se stalo, že nebyly dosud probrány, vysvětleny a zjištěny skutkové okolnosti, pro spor rozhodné, této otázky se týkající, z důkazů o nich nabídnutých, a dovolacímu soudu nelze pro tuto neúplnost řízení ve věci samé rozhodnouti.

Čís. 4926.

Pokud spadá sládek pivovaru pod zákon o obchodních pomocnících ze dne 16. ledna 1910, čís. 20 ř. zák. a pokud pod zákon o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák.

(Rozh. ze dne 16. dubna 1925, Rv I 439 25.)

Velkostatkář (jeho pozustalost) domáhala se na žalovaném sládku pivovaru určení, že výpověď, daná žalovanému dne 14. srpna 1924 ku dni 30. září 1924, jest po právu. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby, odvolací soud žalobu zamítl. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Nesprávné posouzení právní spatřuje dovolatelka v právních závěrech odvolacího soudu: a) že sládek pivovaru nepodléhá zákonu o obchodních pomocnících, nýbrž zákonu o statkových úřednících ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. a že mu proto podle §u 19 tohoto zákona náleží šestiměsíční výpověď, b) že sládek nekoná služeb kupecké povahy, a že proto nelze ho zahrnovati mezi osoby uvedené v §u 1 odstavec třetí zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., c) že pivovar jest vedlejším živnostenským podnikem velkostatku, a to zemědělského podniku, a že zpracovával téměř výhradně obilí z velkostatku, d) že žalovaný jest ve stejném pořadí ve služebním řádě jako správci dvorů, že sládek jako zodpovědný správce pivovaru podléhá řediteli, že má kromě služného nárok na 5%ní tantiemu z čistého zisku z pivovaru, volný byt s otopem a osvětlením, užívání deputátní zahrady, paušál na povoz a na diety při cestách ve věcech panství, tedy na výlohy, které bývají poskytovány jiným úředníkům velkostatku a jichž poskytování nebývá obvyklým při obchodních pomocnících, konajících služby kupecké povahy, e) že na tom nemůže ničeho změnit, že byl pivovar zapsán do zvláštní vložky knihovní, a že byl vyloučen ze záboru, poněvadž tím nebyly dotčeny ani povaha úředního zaměstnání, ani povaha podniku. Dovolací soud neshledal dovolací důvod opodstatněným. Služební postavení žalovaného jako sládka musí býti posuzováno od případu k případu, proto všeobecné rčení, že sládek za všech okolností podléhá zákonu ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák., neobstojí zrovna tak, jako všeobecné rčení, že podléhá jedině zákonu o obchodních pomocnících. Onen zákon v §u 1 odstavec první staví osoby, zaměstnané

vyššími službami ve vedlejších podnicích velkostatku, na roveň úředníkům, zaměstnaným ve hlavních (totiž hospodářských a lesních) podnicích. Provozu pivovaru jako takovému jest arcí vtištěna povaha obchodního podniku, a podle toho byli by úředníci v tomto podniku trvale zaměstnaní vzhledem ku §u 1 III. zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. obchodními pomocníky. Přistupuje-li však k tomuto provozu vlastnost pomocného podniku v poměru k hlavnímu podniku hospodářskému, jako jest tomu v tomto případě, v němž pivovar zpracovává téměř výhradně obilí z velkostatku, a přistupuje-li k tomu zvláštní úprava služeb a postavení zaměstnancových, nelišících se nikterak od postavení statkových úředníků ve hlavním zemědělském podniku, nutno-li jmenovitě služby dotyčného zaměstnance považovati za vyšší služby, a když k tomu v tomto případě přistupuje ještě okolnost, že žalovaný sládek nekoná služeb kupecké povahy, poněvadž účetnictví a pokladna obstarávány jsou duchodem hlavního hospodářského podniku, nelze považovati za nesprávné posouzení právní, že žalovaný jest statkovým úředníkem podle §u 1 odstavec první zákona ze dne 13. ledna 1914, čís. 9 ř. zák. Dovolatelka sice vytýká, že pivovar byl zcela samostatným podnikem, jaký má na mysli § 2 čís. 1 zákona o obchodních pomocnících, že vyráběl pivo po živnostensku, tedy i po obchodnicku, za účelem prodeje, že ani nebylo tvrzeno, že veškeré vyrobené pivo bylo spotřebováno výhradně na velkostatku samém, dále, že činnost žalovaného záležela výhradně ve výrobě a prodeji piva, zůstává tím vším nedotčena vlastnost pivovaru jako pomocného podniku živnostenského, a také tím nedotčena zůstává skutečná povaha zaměstnání žalovaného jako statkového, řediteli velkostatku podléhajícího a od ostatních úředníků statkových i podle služebního řádu nerozlišovaného úředníka. Dovolatelčin poukaz, že i v pivovaru byl samostatný účetní, že sládek byl nejen samostatným správcem, nýbrž i představeným tohoto účetního, že sám nakupoval technické potřeby, že byl přikupován ječmen od hostinských a rolníků, že slad byl také prodáván jiným pivovarům neb obchodníkům sladem, že účetnický byl pivovar úplně samostatným objektem, nemůže ničeho měniti na vlastnosti pivovaru jako pomocného podniku živnostenského, neboť jednak byla zjištěna odvolacím soudem odvislost žalovaného od velkostatkového ústředí, a co nejhlavnějšího, že právě od ústředí hlavního podniku, jednak soběstačnost, totiž úplná soběstačnost, není znakovou vlastností pomocného podniku živnostenského, když více méně každý podnik je poukázán, aby si opatroval některé potřeby jinde. To platí stejně i ve příčině zemědělských výrobků, hlavním závodem pivovaru dodávaných, neboť přirozeně tyto dodávky mohly se řídití jenom výší skutečné zemědělské výroby hlavního podniku. Pozdější zapsání pivovaru do zvláštní vložky knihovní nemohlo se dotýkati již nabytých práv žalovaného a jest i jinak bez právního významu pro rozhodnutí této rozepře, neboť tím nepřestal pivovar po hospodářské stránce býti pomocným podnikem živnostenským hlavního živnostenského podniku. Rovněž okolnost, že podnik jest zapsán do obchodního rejstříku, nevylučuje, že jest to pomocný podnik živnostenský podle §u 1 zákona o statkových úřednících, neboť ani nebylo tvrzeno, že se tímto zápisem změnily služební poměry žalovaného.